

**ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΥΠΑΤΗΣ ΑΡΜΟΣΤΕΙΑΣ ΤΟΥ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ ΑΣΥΛΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ «ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ ΤΟΥ ΔΟΥΒΛΙΝΟΥ»**

Το παρόν συμπληρώνει και αναθεωρεί την προηγούμενη θέση με τίτλο *‘Η επιστροφή των αιτούντων άσυλο στην Ελλάδα στην περίπτωση της «διακοπής» εξέτασης του αιτήματός τους για άσυλο*, με ημερομηνία 9 Ιουλίου 2007, και συμπληρώνει τις πληροφορίες σχετικά με την Ελλάδα που περιέχονται στη μελέτη της Υπατης Αρμοστείας *‘Το Άσυλο στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Μελέτη για την Εφαρμογή της Οδηγίας της Ε.Ε. για τον Καθορισμό του Καθεστώτος του Πρόσφυγα*, εκδοθείσα το Νοέμβριο του 2007. Η μετάφραση του Ελληνικού κειμένου έγινε από το γραφείο της Αθήνας.

I. Εισαγωγή

1. Ο «Κανονισμός του Δουβλίνου»¹ προβλέπει ένα σύστημα ανάληψης ευθύνης για την εξέταση, σύμφωνα με ορισμένα κριτήρια, των αιτημάτων ασύλου που υποβάλλονται στην επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο Κανονισμός έχει στόχο να διασφαλίσει ότι κάθε αίτημα θα εξετάζεται δίκαια από ένα κράτος-μέλος, ώστε να αποτρέπονται πολλαπλές αιτήσεις και να εξασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα του συστήματος.
2. Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες έχει υποστηρίξει σε προηγούμενες θέσεις της ότι η αξιοπιστία ενός τέτοιου συστήματος εξαρτάται από την ύπαρξη εναρμονισμένων επιπέδων προστασίας στα Κράτη-Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όσον αφορά την εφαρμογή του Κανονισμού του Δουβλίνου από την Ελλάδα, η Ύπατη Αρμοστεία εξακολουθεί να ανησυχεί καθώς, παρόλο που η Ελληνική Κυβέρνηση έχει λάβει μέτρα για τη βελτίωση του συστήματος και των πρακτικών ασύλου, ένας ικανός αριθμός αιτούντων άσυλο αντιμετωπίζουν ακόμα σοβαρές δυσκολίες στην πρόσβαση και απόλαυση αποτελεσματικής προστασίας κατ'εφαρμογήν των διεθνών και ευρωπαϊκών προτύπων.
3. Το παρόν Σημείωμα αναπτύσσει τη θέση της Ύπατης Αρμοστείας σχετικά με την εφαρμογή του Κανονισμού του Δουβλίνου για την επιστροφή των αιτούντων άσυλο στην Ελλάδα, η οποία βασίζεται στην ανάλυση θεμάτων σχετικά με τις διαδικαστικές εγγυήσεις, την πρόσβαση και την ποιότητα των διαδικασιών ασύλου, καθώς και με τις συνθήκες υποδοχής στη χώρα. Το κείμενο συμπληρώνει και αναθεωρεί τη θέση της Ύπατης Αρμοστείας για την *Επιστροφή στην Ελλάδα αιτούντων άσυλο στην περίπτωση της «διακοπής» εξέτασης του αιτήματός τους για άσυλο*, του Ιουλίου του 2007², και συμπληρώνει τις σχετικές με την Ελλάδα πληροφορίες που περιέχονται στη *Μελέτη της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για την Εφαρμογή της Οδηγίας για τον Καθορισμό του καθεστώτος του πρόσφυγα*.³
4. Εν συντομία, ενόψει της υποχρέωσης των κρατών-μελών της Ε.Ε. να εξασφαλίσουν δίκαιες και αποτελεσματικές διαδικασίες ασύλου σε όλες τις περιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων στις οποίες εφαρμόζεται ο Κανονισμός του Δουβλίνου, η Ύπατη Αρμοστεία καλεί τις κυβερνήσεις να μην επιστρέφουν αιτούντες άσυλο στην Ελλάδα σύμφωνα με τον Κανονισμό του Δουβλίνου μέχρι νεωτέρας οδηγίας. Η Ύπατη Αρμοστεία συστήνει στις Κυβερνήσεις να κάνουν χρήση του Άρθρου 3 (2) του Κανονισμού, το οποίο επιτρέπει στα κράτη να εξετάσουν ένα αίτημα ασύλου ακόμα κι αν δεν φέρουν την ευθύνη εξέτασης σύμφωνα με τα κριτήρια που θέτει ο Κανονισμός.

---

¹ Ευρωπαϊκή Ένωση, Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 343/2003 του Συμβουλίου της 18^{ης} Φεβρουαρίου 2003 για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του Κράτους-Μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας, Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L50/1 της 25^{ης} Φεβρουαρίου 2003 (εφεξής αποκαλούμενος 'Κανονισμός του Δουβλίνου', διαθέσιμος στο διαδίκτυο, στον ιστότοπο της Ύπατης Αρμοστείας: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain?docid=3e5cflc24> και στα Ελληνικά, στην Ελληνική ιστοσελίδα της Ύπατης Αρμοστείας: <http://hosting01.vivodinet.gr/unhcr/protect/eu.htm>.

² Ύπατη Αρμοστεία, *Η Επιστροφή των Αιτούντων Άσυλο στην Ελλάδα στην περίπτωση της «διακοπής» εξέτασης του αιτήματός τους για άσυλο*, 9 Ιουλίου 2007, διαθέσιμη στο διαδίκτυο, στον ιστότοπο της Ύπατης Αρμοστείας: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain?docid=46b889b32> και στα Ελληνικά στο <http://hosting01.vivodinet.gr/unhcr/protect/eu.htm>. Τα συμπεράσματα της θέσης του Ιουλίου του 2007 αφορούσαν την πρόσβαση των αιτούντων άσυλο για τους οποίους είχε ήδη εκδοθεί απόφαση «διακοπής» από της Ελληνικές αρχές, στη διαδικασία του ασύλου.

³ Ύπατη Αρμοστεία, *Το Άσυλο στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Μελέτη για την Εφαρμογή της Οδηγίας της Ε.Ε. για τον Καθορισμό του Καθεστώτος του Πρόσφυγα*, Νοέμβριος 2007, διαθέσιμη στο διαδίκτυο, στον ιστότοπο της Ύπατης Αρμοστείας: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain?docid=473050632> και στα Ελληνικά στο <http://hosting01.vivodinet.gr/unhcr/protect/eu.htm>.

5. Η Ύπατη Αρμοστεία εκδίδει θέσεις και άλλα κατευθυντήριες οδηγίες περιοδικά, ασκώντας τον εποπτικό ρόλο του Οργανισμού, όπως αυτός κατοχυρώνεται στην παράγραφο 8 του Καταστατικού του Οργανισμού⁴, αλλά και στο Άρθρο 35 της Συνθήκης της Γενεύης για το Καθεστώς των Προσφύγων του 1951. Σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ε.Ε. ο εποπτικός ρόλος της Ύπατης Αρμοστείας κατοχυρώνεται, μεταξύ άλλων, και στην Διακήρυξη Νο 17 της Συνθήκης του Άμστερνταμ, η οποία προβλέπει τη διαβούλευση με την Ύπατη Αρμοστεία σε όλα τα θέματα που σχετίζονται με το άσυλο.⁵

II. Πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου στο Αεροδρόμιο και στο Κεντρικό Τμήμα Ασύλου της Δ/σης Αλλοδαπών Αττικής της ΕΛ.ΑΣ.

6. Αιτούντες άσυλο που επιστρέφονται σε κράτος που συμμετέχει στο σύστημα του «Δουβλίνου» θα πρέπει, σύμφωνα με το Άρθρο 3 (1) του Κανονισμού του Δουβλίνου, να έχουν απρόσκοπτη πρόσβαση στις εθνικές διαδικασίες ασύλου και να γίνονται εκ νέου δεκτοί, κατά την άφιξή τους, σε ουσιαστικές διαδικασίες καθορισμού του καθεστώτος του πρόσφυγα. Όλοι όσοι επιστρέφονται με το σύστημα του «Δουβλίνου», εισέρχονται στην Ελληνική Επικράτεια μέσω του Αεροδρομίου των Αθηνών. Σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία⁶, οι αιτούντες άσυλο, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που επιστρέφονται με «Δουβλίνο», ανεξάρτητα από το εάν υποβάλουν αίτημα ασύλου στην Ελλάδα για πρώτη φορά ή εάν εκκρεμεί σε πρώτο βαθμό το αίτημα ασύλου τους, έχουν τη δυνατότητα διεξαγωγής συνέντευξης στο αεροδρόμιο. Εξάλλου, άτομα τα οποία έχουν λάβει απορριπτικές αποφάσεις σε πρώτο βαθμό και η προθεσμία κατάθεσης προσφυγής δεν έχει ακόμα παρέλθει, παραπέμπονται απευθείας στο Κεντρικό Τμήμα Ασύλου της ΕΛ.ΑΣ., το αρμόδιο, δηλαδή, Τμήμα για να παραλάβει την προσφυγή τους. Το ίδιο ισχύει και για τις περιπτώσεις που εκκρεμούν στο στάδιο του δεύτερου βαθμού εξέτασης. Η ελληνική νομοθεσία προβλέπει, επίσης, ότι όλοι οι αιτούντες άσυλο με εκκρεμή αιτήματα πρέπει να εφοδιάζονται με έγγραφα ταυτότητας αιτούντος άσυλο.
7. Στην πράξη, οι επιστρέφοντες με «Δουβλίνο», συναντούν διάφορα εμπόδια κατά την καταγραφή του αιτήματος ασύλου μετά από την άφιξή τους στο Αεροδρόμιο των Αθηνών. Εξαιτίας της έλλειψης επαρκούς προσωπικού που να διασφαλίζει τον άμεσο εντοπισμό, καταγραφή και εξέταση των αιτημάτων ασύλου, οι επιστρέφοντες με «Δουβλίνο», συμπεριλαμβανομένων και ευπαθών ατόμων, τίθενται αυτομάτως υπό κράτηση, πριν διαπιστωθεί το νομικό τους καθεστώς και πριν αποφασιστεί αν θα διεξαχθεί συνέντευξη ή θα οδηγηθούν στο Κεντρικό Τμήμα Ασύλου. Εξαιτίας δε των ελλείψεων σε υπηρεσίες διερμηνείας και νομικής συνδρομής, οι αιτούντες άσυλο συχνά εξετάζονται σε γλώσσα που δεν καταλαβαίνουν και χωρίς συνδρομή σε σχέση με τα δικαιώματά τους κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ασύλου.

⁴ Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ: *Καταστατικό του Γραφείου του Ύπατου Αρμοστή του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες*, 14 Δεκεμβρίου 1950, A/RES/428(V), διαθέσιμο στο διαδίκτυο, στον ιστότοπο της Ύπατης Αρμοστείας: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain?docid=3ae6b3628> και στα Ελληνικά στο <http://www.unhcr.gr/protect.htm>.

⁵ Η Διακήρυξη αριθ. 17 της Συνθήκης του Άμστερνταμ (Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε. C340, 10 Νοεμβρίου 1997) προβλέπει ότι «Θα υπάρχουν διαβουλεύσεις με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες [...] σε θέματα που σχετίζονται με την πολιτική του ασύλου». Βλ. <http://europa.eu.int/eur-lex/lex/en/treaties/dat/11997M/htm/11997M.html>.

⁶ Προεδρικό Διάταγμα 61/1999, *Διαδικασία αναγνώρισης αλλοδαπού πρόσφυγα, ανάκληση της αναγνώρισης και απέλαση αυτού, έγκριση εισόδου των μελών της οικογένειάς του και τρόπος συνεργασία με τον εκπρόσωπο της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα*, ΦΕΚ 63, τ. Α', 6 Απριλίου 1999.

8. Οι επιστρέφοντες με «Δουβλίνο», επίσης, αντιμετωπίζουν δυσκολίες⁷ κατά τη διαδικασία παραπομπής τους από το Αεροδρόμιο στο Κεντρικό Τμήμα Ασύλου⁸. Συνήθως τους ζητείται να παρουσιαστούν στο Τμήμα Ασύλου χωρίς να τους παρέχονται πληροφορίες για το στάδιο εξέτασης των αιτημάτων τους, για τη διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθηθεί εφεξής και τις σχετικές προθεσμίες. Σε ιδιαίτερα δύσκολη θέση βρίσκονται όσοι επιστρέφονται με «Δουβλίνο» και αδυνατούν να δηλώσουν συγκεκριμένη διεύθυνση κατοικίας κατά την άφιξή τους στην Ελλάδα και στους οποίους οι ελληνικές αρχές κοινοποιούν αποφάσεις σε σχέση με την εξέταση του αιτήματός τους, εφαρμόζοντας τη διαδικασία κοινοποίησης «ως αγνώστου διαμονής». Η απουσία εναλλακτικής διαδικασίας κοινοποίησης έχει ως αποτέλεσμα να μην μπορούν οι αιτούντες να συνεχίσουν τη διαδικασία προσφυγής. Επιπλέον, η πρόσβαση στη διαδικασία περιορίζεται και από την έλλειψη προσωπικού, καθώς ο αριθμός των αιτήσεων ασύλου⁹ υπερβαίνει κατά πολύ τις παρούσες δυνατότητες διεκπεραίωσης της διαδικασίας εξέτασης¹⁰. Συνεπώς, οι αιτούντες άσυλο, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που επιστρέφονται με «Δουβλίνο», είναι σε αναμονή για μεγάλα χρονικά διαστήματα και συχνά έχουν πρόσβαση στο Τμήμα Ασύλου αφού έχει παρέλθει η προθεσμία για την υποβολή της προσφυγής ή, σε περίπτωση που έχουν ήδη υποβάλει προσφυγή, μετά από την καθορισμένη ημερομηνία της συνέντευξής τους ενώπιον της Γνωμοδοτικής Επιτροπής Ασύλου.¹¹ Υπό αυτές τις αντίξοες συνθήκες, η αποτελεσματική και έγκαιρη εξέταση των αιτημάτων ασύλου, των προσφυγών και των αιτήσεων για έγγραφα ταυτότητας αιτούντος άσυλο, και αυτών που επιστρέφονται με «Δουβλίνο», δεν εξασφαλίζεται. Ενόψει των παραπάνω προκλήσεων, η Ύπατη Αρμοστεία εκφράζει την ανησυχία ότι αυτοί που επιστρέφονται με «Δουβλίνο», και ιδιαίτερα οι πιο ευάλωτες περιπτώσεις, είναι πιθανό να αποκλεισθούν από τις διαδικασίες ασύλου.
9. Η πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου εξακολουθεί να είναι προβληματική για όσους επιστρέφονται με «Δουβλίνο» με αιτήματα ασύλου των οποίων η εξέταση είχε διακοπεί λόγω του γεγονότος ότι είχαν φύγει από την Ελλάδα χωρίς να ενημερώσουν τις αρχές και πριν εκδοθεί και κοινοποιηθεί σε αυτούς η τελική απόφαση. Πάνω στο ζήτημα αυτό έχει τοποθετηθεί η Ύπατη Αρμοστεία με θέση που δημοσιεύτηκε τον Ιούλιο του 2007 σχετικά με την *Επιστροφή στην Ελλάδα αιτούντων άσυλο στην περίπτωση της «διακοπής» εξέτασης του αιτήματος ασύλου*,¹² στην οποία επισημαίνεται ότι η «διακοπή» της εξέτασης των αιτημάτων από τις ελληνικές αρχές μπορεί να αποτελέσει εμπόδιο στην απρόσκοπτη πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου. Παρά τις θετικές αλλαγές που σημειώθηκαν στην εφαρμογή της πρακτικής αυτής κατά τη διάρκεια του 2007, το νομοθετικό πλαίσιο που ρυθμίζει την πρακτική της «διακοπής» συνεχίζει να αφήνει περιθώρια για διαφορετικές ερμηνείες και αδυνατεί να εξασφαλίσει την πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου των αιτούντων άσυλο που επιστρέφονται με «Δουβλίνο» και η εξέταση των αιτημάτων των οποίων είχε διακοπεί. Σε συνέχεια των ανωτέρω αμφισβητείται κατά πόσο όσοι επιστρέφονται με «Δουβλίνο» μπορούν να έχουν πρόσβαση σε αποτελεσματική προσφυγή σύμφωνα με το Άρθρο 13 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων

⁷ Αρκετές αναφορές έχουν τονίσει τα προβληματικά ζητήματα που υφίστανται σχετικά με την πρόσβαση των αιτούντων άσυλο στη διαδικασία του ασύλου στην Ελλάδα, μεταξύ των οποίων: Marcus Sperl, *Fortress Europe and the Iraqi 'intruders': Iraqi Asylum Seekers and the EU, 2003-2007*, Ύπατη Αρμοστεία, New Issues in Refugee Research, Research Paper No. 144, October 2007, διαθέσιμο στο : <http://www.unhcr.org/research/RESEARCH/470c9be92.pdf>.

⁸ Το Τμήμα αυτό παραλαμβάνει το 94% όλων των αιτημάτων ασύλου που υποβάλλονται στην Ελλάδα, ενώ τα υπόλοιπα παραλαμβάνονται στο αεροδρόμιο.

⁹ Το 2007 καταγράφηκαν 25.113 νέες αιτήσεις ασύλου.

¹⁰ Το Κεντρικό Τμήμα Ασύλου της Ελλ. Αστυνομίας διαθέτει τους αξιωματικούς που εξετάζουν τα αιτήματα ασύλου. Από το προσωπικό του Κεντρικού αυτού Τμήματος, μόνο 11 είναι ειδικευμένοι στο άσυλο ανώτεροι αξιωματικοί. Συγκριτικά, η Γερμανία είχε, το 2007, 160 αξιωματούχους ειδικευμένους στο άσυλο, υποστηριζόμενους από περίπου διπλάσιο διοικητικό προσωπικό, για έναν πιο περιορισμένο αριθμό αιτήσεων ασύλου (19.647).

¹¹ Σύμφωνα με την Ελληνική διαδικασία του ασύλου, η εξαμελής αυτή επιτροπή (Υπουργείο Εσωτερικών/Υπουργείο Εξωτερικών/Ύπατη Αρμοστεία/Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών) επανεξετάζει το αίτημα, διενεργεί δεύτερη συνέντευξη με τον αιτούντα άσυλο και γνωμοδοτεί στον Υφυπουργό Εσωτερικών, ο οποίος και λαμβάνει την τελική απόφαση.

¹² Βλ. παραπάνω, υποσημ. 2.

του Ανθρώπου¹³ και το Άρθρο 39 της Οδηγίας για τις Διαδικασίες Ασύλου.¹⁴ Συναφής είναι και η απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις 31 Ιανουαρίου 2008 να παραπέμψει την Ελλάδα στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για παραβίαση του Κανονισμού του Δουβλίνου και για τη μη υιοθέτηση από την Ελλάδα των νομοθετικών εκείνων τροποποιήσεων ώστε να καταργηθεί η πρακτική της «διακοπής».

10. Με σκοπό να υποστηρίξει την Ελληνική Κυβέρνηση στις προσπάθειές της να αντιμετωπίσει τις προαναφερόμενες προκλήσεις, η Ύπατη Αρμοστεία συνεχίζει τον ανοιχτό διάλογο με την Κυβέρνηση σε επίπεδο Υπουργείου, και διατυπώνει συστάσεις, κυρίως μέσω της Άτυπης Ομάδας Εργασίας για Θέματα Ασύλου. Ωστόσο, η Ύπατη Αρμοστεία διαπιστώνει ότι η παρούσα κατάσταση στο Αεροδρόμιο και στο Κεντρικό Τμήμα Ασύλου της ΕΛ.ΑΣ., εξακολουθεί να επηρεάζει αρνητικά την απρόσκοπτη πρόσβαση των αιτούντων άσυλο στη διαδικασία ασύλου. Η Ύπατη Αρμοστεία προτρέπει την Ελλάδα να θεσμοθετήσει και να εφαρμόσει δίκαιες και αποτελεσματικές διαδικασίες ασύλου ώστε να εντοπίζονται με ασφάλεια όσοι έχουν ανάγκη διεθνούς προστασίας. Έτσι θα αποφεύγονται παρατεταμένες περιόδοι αβεβαιότητας για τους αιτούντες άσυλο και θα αποτρέπεται η μη ορθή χρήση του συστήματος ασύλου. Επιπλέον, η Ύπατη Αρμοστεία σημειώνει, σε συμφωνία με τις *Κατευθυντήριες Οδηγίες για την Κράτηση των Αιτούντων Άσυλο*,¹⁵ ότι μέτρα διοικητικής κράτησης σε βάρος αιτούντων άσυλο πρέπει να προβλέπονται στο νόμο και να επιβάλλονται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις και με επαρκή αιτιολόγηση. Επίσης, η κράτηση των αιτούντων άσυλο δεν πρέπει να είναι μία αυτοματοποιημένη διαδικασία ούτε να παρατείνεται χωρίς αιτιολογία.

III. Ποιότητα της διαδικασίας καθορισμού του καθεστώτος του πρόσφυγα

11. Το 2007, η Ελλάδα κατέγραψε 25.113 νέα αιτήματα ασύλου, 8 αναγνωρίσεις προσφυγικού καθεστώτος οι οποίες αντιστοιχούν σε ποσοστό αναγνώρισης 0,04% σε πρώτο βαθμό, ενώ η ιδιότητα του πρόσφυγα αναγνωρίστηκε σε 138 περιπτώσεις στο στάδιο της προσφυγής, αριθμός που αντιστοιχεί σε ποσοστό αναγνώρισης 2,05% σε β' βαθμό.¹⁶ Σε σύγκριση με άλλα Κράτη-Μέλη της Ε.Ε. με ανάλογους αριθμούς αιτήσεων, τα ποσοστά αναγνώρισης στην Ελλάδα παραμένουν ανησυχητικά χαμηλά.¹⁷

12. Μία μελέτη που εκπονήθηκε από την Ύπατη Αρμοστεία το 2007 για την εφαρμογή της Οδηγίας για τον Καθορισμό του καθεστώτος του πρόσφυγα¹⁸ σε επιλεγμένα Κράτη-Μέλη της Ε.Ε.,¹⁹ ρίχνει φως

¹³ Συμβούλιο της Ευρώπης, *Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών*, 4 Νοεμβρίου 1950, διαθέσιμη στο : <http://www.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain?docid=3ae6b3b04>.

¹⁴ Ευρωπαϊκή Ένωση, *Οδηγία 2005/85/EK του Συμβουλίου της 1ης Δεκεμβρίου 2005 σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα Κράτη-Μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα*. Διαθέσιμο στο <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain?docid=4394203c4> και στα Ελληνικά, στην ιστοσελίδα της Ύπατης Αρμοστείας : <http://hosting01.vivodinet.gr/unhcr/protect/eu.htm>.

¹⁵ Ύπατη Αρμοστεία, *Αναθεωρημένες Κατευθυντήριες Οδηγίες της Ύπατης Αρμοστείας για την Κράτηση των Αιτούντων Άσυλο*, 25 Φεβρουαρίου 1999, διαθέσιμες στα Ελληνικά στο : <http://hosting01.vivodinet.gr/unhcr/protect/legal/rsd.htm>.

¹⁶ Σε 23 άτομα ακόμα χορηγήθηκε «ανθρωπιστικό καθεστώς» και σε 52 άτομα ανανεώθηκε το καθεστώς αυτό κατά την ίδια χρονική περίοδο.

¹⁷ Το 2007, το Ηνωμένο Βασίλειο παρέλαβε 27.905 αιτήσεις ασύλου και χορήγησε καθεστώς σε ποσοστό 30% σε α' βαθμό και 24% σε β' βαθμό. Η Σουηδία παρέλαβε 36.370 αρχικά αιτήματα και χορήγησε καθεστώς σε ποσοστό 56% σε α' βαθμό και 14% σε β' βαθμό. Η Γερμανία παρέλαβε 19.164 αιτήσεις σε α' βαθμό το 2007 και αναγνώρισε το 20% σε α' βαθμό και 94% σε αιτήματα που επανεξετάστηκαν.

¹⁸ Ευρωπαϊκή Ένωση, *Οδηγία 2004/83/EK του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 για τη θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως προσφύγων ή των προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους*, Επίσημη Εφημερίδα L304 της 30 Σεπτεμβρίου 2004, διαθέσιμη στο <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain?docid=4157e75e4> και στα Ελληνικά στο <http://hosting01.vivodinet.gr/unhcr/protect/eu.htm>.

¹⁹ Βλ. παραπάνω, υποσημείωση 3.

σε κάποιες προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα το ελληνικό σύστημα ασύλου. Διαπιστώθηκε ότι και οι 305 αποφάσεις σε πρώτο βαθμό που εκδόθηκαν μεταξύ Οκτωβρίου 2006 και Απριλίου 2007 από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης – επί αιτημάτων ασύλου αιτούντων από το Αφγανιστάν, το Ιράκ, τη Σομαλία, τη Σρι Λάνκα και το Σουδάν – ήταν αρνητικές. Καμία από τις αποφάσεις αυτές δεν αναφερόταν στα πραγματικά δεδομένα ούτε περιείχε κάποιο νομικό σκεπτικό. Όλες περιείχαν μια τυποποιημένη παράγραφο που ανέφερε ότι ο αιτών έφυγε από τη χώρα του προκειμένου να αναζητήσει εργασία και γενικότερα να αναζητήσει καλύτερες συνθήκες ζωής. Με τη συγκατάθεση του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, εξετάστηκαν οι φάκελοι των υποθέσεων αυτών. Οι 294 (από τις 305) υποθέσεις που ερευνήθηκαν σε πρώτο βαθμό δεν περιείχαν τις απαντήσεις των αιτούντων στις τυποποιημένες ερωτήσεις που φέρονται να διατυπώνουν οι αστυνομικοί που διενεργούν τη συνέντευξη. Καμία άλλη πληροφορία δεν περιέχεται σε αυτούς τους φακέλους όσον αφορά τα αιτήματα των αιτούντων άσυλο. Στη συντριπτική πλειοψηφία των υποθέσεων που εξετάστηκαν, οι αστυνομικοί που διενεργούν τη συνέντευξη, καταγράφουν ως αιτίες για τη φυγή από την χώρα καταγωγής τους «οικονομικούς λόγους».²⁰

13. Χαρακτηριστικά ενδεικτική των ελλείψεων της διαδικασίας ασύλου σε πρώτο βαθμό, οι οποίες σύμφωνα με τις διαπιστώσεις της Ύπατης Αρμοστείας συνεχίζουν να υφίστανται και πέραν της περιόδου που καλύπτει η μελέτη, είναι η περίπτωση των Ιρακινών αιτούντων άσυλο. 5.474 Ιρακινοί υπέβαλαν αιτήματα ασύλου το 2007. Μέσα στον ίδιο χρόνο, δεν αναγνωρίστηκε η ιδιότητα του πρόσφυγα ούτε χορηγήθηκε ανθρωπιστικό καθεστώς σε κανέναν από αυτούς σε πρώτο βαθμό, 3.948 αιτήματα απορρίφθηκαν σε πρώτο βαθμό, ενώ τα υπόλοιπα ήταν ακόμα εκκρεμή στο τέλος του 2007. Η κατάσταση αυτή κρίνεται ανησυχητική καθώς η έλλειψη ενημέρωσης για τη διαδικασία ασύλου και η έλλειψη διερμηνέων έχουν συμβάλει στο να υπάρχει σημαντικός αριθμός Ιρακινών αιτούντων άσυλο που αδυνατούν να ασκήσουν αποτελεσματικά το δικαίωμα προσφυγής κατά αρνητικών αποφάσεων.²¹
14. Η εξέταση αποφάσεων σε δεύτερο βαθμό, που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της προαναφερθείσας μελέτης, ανέδειξε κάποιες εξίσου ανησυχητικές τάσεις. Κατά την έρευνα διαπιστώθηκε ότι η σύνοψη των πραγματικών δεδομένων που περιλαμβάνονταν στις αποφάσεις, δεν ξεπερνούσε τις δύο γραμμές, ενώ οι αρνητικές αποφάσεις περιείχαν λίγες γραμμές με τυποποιημένες φράσεις. Συνεπώς, δεν ήταν δυνατό να εξακριβωθεί ο τρόπος ερμηνείας της εφαρμοστέου νόμου από το όργανο που έκρινε την προσφυγή ή να διαπιστωθεί καν αν εφαρμόστηκε ο νόμος. Οι αποφάσεις σε δεύτερο βαθμό περιείχαν τη γνωμοδότηση της Γνωμοδοτικής Επιτροπής Ασύλου, αλλά η γνωμοδότηση συνήθως περιοριζόταν σε δύο τυποποιημένες προτάσεις. Γενικότερα, δεν προέκυπταν από τους φακέλους περισσότερες πληροφορίες για τα πραγματικά δεδομένα ή την αιτιολογία των αποφάσεων, ούτε υπήρχαν τηρούμενα πρακτικά από τις ακροάσεις ενώπιον της Επιτροπής. Κατά συνέπεια, η έρευνα δεν μπόρεσε να αναδείξει καμία νομική πρακτική στην Ελλάδα.²²
15. Ο μεγάλος αριθμός εκκρεμών αιτήσεων στο ελληνικό σύστημα ασύλου και οι μακροχρόνιες περίοδοι αναμονής για την εξέταση των υποθέσεων των αιτούντων άσυλο είναι επίσης ανησυχητικά. Στο τέλος του 2007, 19.015 προσφυγές εκκρεμούσαν για να παραπεμφθούν στη Γνωμοδοτική

---

²⁰ Βλ. παραπάνω, υποσημείωση 3, σελ. 13-14 (οι σελίδες αναφέρονται στην αγγλική έκδοση της μελέτης).

²¹ Πρόσφατη απόφαση του Οργάνου προσφύγων του Βελγίου (Αρ. 2.769, 19.10.2007) ανέστειλε την επιστροφή Ιρακινού υπηκόου στην Ελλάδα, αποφαινόμενο ότι θα διέτρεχε κίνδυνο να υποστεί «σοβαρή και μη αναστρέψιμη βλάβη» λόγω της αποτυχίας της Ελλάδας να προστατεύσει αποτελεσματικά τους Ιρακινούς υπηκόους. Παρόμοιες αποφάσεις εξέδωσε το Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο των Βρυξελλών στις 18 Δεκεμβρίου 2007, διατάσσοντας τις Βελγικές αρχές να μην επιτρέψουν την επιστροφή στην Ελλάδα μιας οικογένειας Αφγανών. Το Βελγικό Συμβούλιο της Επικρατείας απαγόρευσε επίσης την επιστροφή στην Ελλάδα δύο Τούρκων υπηκόων τον Αύγουστο 2006.

²² Βλ. παραπάνω, υποσημείωση 3, σελ. 13 και 33 (οι σελίδες αναφέρονται στην αγγλική έκδοση της μελέτης).

Επιτροπή Ασύλου.²³ Οι περίοδοι αναμονής είναι από δύο μήνες μέχρι και τέσσερα χρόνια, ανάλογα με την εθνικότητα και τα ατομικά στοιχεία κάθε υπόθεσης. Η Ύπατη Αρμοστεία δεν έχει πληροφόρηση για το πώς σκοπεύει η Ελλάδα να μειώσει την περίοδο αναμονής, αναβαθμίζοντας παράλληλα τις διαδικαστικές εγγυήσεις.

16. Ο συμβουλευτικός ρόλος της Ύπατης Αρμοστείας στη Γνωμοδοτική Επιτροπή Ασύλου έχει δώσει τη δυνατότητα παροχής συμβουλών στην Ελληνική Κυβέρνηση για τη βελτίωση της διαδικασίας για την άσκηση προσφυγής. Οι συστάσεις περιλαμβάνουν την ανάγκη να επανεξετασθεί η σύνθεση της Επιτροπής Ασύλου ώστε να διασφαλιστεί η ανεξαρτησία της από τον πρώτο βαθμό, την ανάγκη να ενισχυθεί ο ρόλος της Επιτροπής, μεταξύ άλλων, αναγνωρίζοντάς της αποφασιστική αρμοδιότητα και, τέλος, την ανάγκη να αυξηθεί η ευελιξία της προκειμένου να επισπευσθεί η εξέταση των εκκρεμών υποθέσεων. Εκτός από την ενίσχυση της Επιτροπής με αποφασιστική αρμοδιότητα, που έχει ήδη προβλεφθεί στο Σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος για τις Διαδικασίες Ασύλου, οι άλλες δύο συστάσεις εξετάζονται, όπως γνωρίζει η Ύπατη Αρμοστεία, από την Ελληνική Κυβέρνηση.
17. Ενόψει των παραπάνω, η Ύπατη Αρμοστεία ανησυχεί για το γεγονός ότι οι δομικές ανεπάρκειες του ελληνικού συστήματος ασύλου έχουν ως αποτέλεσμα οι αιτούντες άσυλο να παραμένουν σε αβεβαιότητα, χωρίς να μπορούν να ασκήσουν τα δικαιώματά τους, για μακρά χρονικά διαστήματα. Η Ύπατη Αρμοστεία σημειώνει περαιτέρω ότι η υπάρχουσα διαδικασία δεν εγγυάται δίκαιη αξιολόγηση των αιτημάτων ασύλου σε πρώτο και δεύτερο βαθμό. Τέλος, βασικές διαδικαστικές εγγυήσεις δεν τηρούνται κατά την διάρκεια του καθορισμού του καθεστώτος του πρόσφυγα, σε βάρος των αιτούντων άσυλο οι οποίοι στερούνται συχνά τα πιο βασικά δικαιώματά τους, όπως το δικαίωμα στη διερμηνεία και τη νομική συνδρομή έτσι ώστε να εξασφαλισθεί ότι τα αιτήματά τους θα τύχουν της δέουσας εξέτασης από τις αρχές ασύλου. Η Ύπατη Αρμοστεία καλεί την Ελληνική Κυβέρνηση να επανεξετάσει επισταμένως τη διαδικασία ασύλου σε πρώτο και δεύτερο βαθμό λαμβάνοντας υπόψη τις συστάσεις της Ύπατης Αρμοστείας.

IV Συνθήκες Υποδοχής

18. Είναι σημαντικό να παρέχεται στους αιτούντες άσυλο η δυνατότητα να αυτοσυντηρούνται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ασύλου, όχι μόνο από σεβασμό στα δικαιώματά τους, αλλά και προκειμένου να διασφαλισθεί μια δίκαιη και αποτελεσματική διαδικασία ασύλου. Η Οδηγία για τις Συνθήκες Υποδοχής²⁴ απαιτεί από τα Κράτη-Μέλη να διασφαλίσουν ένα ικανοποιητικό βιοτικό επίπεδο που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες υγείας και διαβίωσης των αιτούντων.
19. Στις 13 Νοεμβρίου 2007, η Ελλάδα εξέδωσε Προεδρικό Διάταγμα που ενσωματώνει στην ελληνική νομοθεσία τις διατάξεις της Οδηγίας για τις Συνθήκες Υποδοχής.²⁵ Σύμφωνα με το Διάταγμα αυτό, το Κράτος οφείλει να παρέχει στέγη στους αιτούντες άσυλο και ένα ημερήσιο οικονομικό βοήθημα που να ικανοποιεί τις βασικές τους ανάγκες. Παρόλο που το Διάταγμα προβλέπει υψηλότερα επίπεδα συνθηκών υποδοχής από εκείνα που ίσχυαν προηγουμένως για τους αιτούντες άσυλο, η εφαρμογή του εξακολουθεί να παρουσιάζει σημαντικά προβλήματα.²⁶

²³ Τελευταία η Γνωμοδοτική Επιστολή Ασύλου συνεδριάζει δύο φορές την εβδομάδα και εξετάζει περίπου 75 προσφυγές ανά συνεδρίαση.

²⁴ Ευρωπαϊκό Ένωση, *Οδηγία 2003/9/EK του Συμβουλίου της 27^{ης} Ιανουαρίου 2003, σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο στα Κράτη-Μέλη*, Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε. L13/18 της 6^{ης} Φεβρουαρίου 2003, διαθέσιμη στο <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain?docid=3ddcfda14> και στα Ελληνικά στο <http://hosting01.vivodinet.gr/unhcr/protect/eu.htm>.

²⁵ Προεδρικό Διάταγμα 220/2007, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως Α' 251/13.11.2007.

²⁶ Η καθυστέρηση της Ελλάδας να ενσωματώσει την Οδηγία για την Υποδοχή υπέστη κριτική τον Απρίλιο 2007 σε συνέχεια καταδικαστικής απόφασης του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, *Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Ελλάδας*, C-72/06, Ευρωπαϊκό Δικαστήριο (Πέμπτο Τμήμα), 19 Απριλίου 2007, διαθέσιμη στην ιστοσελίδα www.unhcr.org.

20. Η παροχή στέγης στους αιτούντες άσυλο, συμπεριλαμβανομένων και όσων επιστρέφονται με «Δουβλίνο», αποτελεί σημαντικό πρόβλημα στην Ελλάδα.²⁷ Στο τέλος του 2007, υπήρχαν δέκα κέντρα υποδοχής στην Ελλάδα που διοικούνται από το κράτος ή από Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ), χωρητικότητας 770 θέσεων. Με τρεις δομές να προβλέπονται αποκλειστικά για ασυνόδευτα ανήλικα παιδιά, οι συνολικές εγκαταστάσεις που προβλέπονται για οικογένειες, γυναίκες ή άνδρες μόνους τους, είναι εξαιρετικά περιορισμένες. Η κατάσταση αυτή επιδεινώνεται καθώς το ημερήσια οικονομικό βοήθημα που δικαιούνται, εκκρεμούσης της έκδοσης υπουργικής απόφασης, δεν διατίθεται ακόμα. Πρόσβαση στην εργασία υπάρχει μόνο εάν διαπιστωθεί ότι Έλληνες ή πολίτες της Ε.Ε. ή αναγνωρισμένοι πρόσφυγες ή ομογενείς δεν έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για την προσφερόμενη θέση.²⁸
21. Οι προβληματικές συνθήκες υποδοχής για τα ασυνόδευτα ανήλικα, και ιδιαίτερα όσον αφορά την πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας, πρόνοιας και εκπαίδευσης κατά τη διάρκεια την διαδικασίας ασύλου, έχουν, επίσης, διαπιστωθεί από την Ύπατη Αρμοστεία. Ο Οργανισμός χαιρετίζει την υιοθέτηση από τις ελληνικές αρχές υψηλότερων επιπέδων προστασίας σε σχέση με εκείνα της Οδηγίας για τις Συνθήκες Υποδοχής όσον αφορά τις διατάξεις για την επιτροπεία, και συγκεκριμένα για την επέκταση του πεδίου εφαρμογής τους και στα ασυνόδευτα ανήλικα που δεν έχουν υποβάλει ακόμα αίτημα ασύλου.²⁹ Σοβαρές ανησυχίες γεννιούνται, ωστόσο, από το γεγονός ότι οι Εισαγγελείς, παρά την ιδιότητά τους, βάσει του νόμου μέχρι τώρα, ως προσωρινών επιτρόπων των ανηλίκων που ζητούν άσυλο, σπάνια έχουν παρέμβει το παρελθόν σε θέματα που άπτονται της υποδοχής και της πρόνοιας των ανηλίκων αυτών. Η κατάσταση αυτή εγείρει σοβαρά ερωτήματα σχετικά με το εάν και κατά πόσο τηρούνται οι υποχρεώσεις για διασφάλιση της εκπροσώπησης των ανηλίκων από Επίτροπο σύμφωνα με το Άρθρο 19 της Οδηγίας για τις Συνθήκες Υποδοχής, καθώς και εάν διασφαλίζεται το συμφέρον του παιδιού ως «ύψιστο καθήκον», όπως προβλέπεται από το Άρθρο 3 της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού³⁰ και το Άρθρο 18 (1) της Οδηγίας για τις Συνθήκες Υποδοχής.³¹
22. Η Ύπατη Αρμοστεία ανησυχεί για τις εξαιρετικά περιορισμένες εγκαταστάσεις υποδοχής για αιτούντες άσυλο καθώς η κατάσταση αυτή διακυβεύει σοβαρά την πλήρη εφαρμογή του Προεδρικού Διατάγματος για τις Συνθήκες Υποδοχής και προτρέπει την Ελληνική Κυβέρνηση να εκδώσει την αναμενόμενη Υπουργική Απόφαση με την οποία θα θεσπίζονται τα κριτήρια για τη χορήγηση του ημερήσιου οικονομικού βοηθήματος. Επιπλέον, η Ύπατη Αρμοστεία καλεί την Ελληνική Κυβέρνηση να διασφαλίσει ότι τα ζητήματα που σχετίζονται με παιδιά αντιμετωπίζονται ως

---

²⁷ Η Νορβηγία ανέστειλε τις επιστροφές στην Ελλάδα κατ'εφαρμογήν του Κανονισμού του Δουβλίνου βασιζόμενη σε απόφαση της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής Μετανάστευσης της 7^{ης} Φεβρουαρίου 2008: «... επί τη βάσει των τελευταίων πληροφοριών σχετικά με πιθανές παραβιάσεις των δικαιωμάτων των αιτούντων άσυλο στην Ελλάδα, και λόγω της ανάγκης για εξασφάλιση περαιτέρω πληροφόρησης σε σχέση με την κατάσταση των αιτούντων άσυλο σε αυτήν τη χώρα».

²⁸ Άρθρο 4, παράγραφος 1 (γ) του Προεδρικού Διατάγματος 189/1998, Προϋποθέσεις και διαδικασία παροχής άδειας εργασίας ή άλλης βοήθειας για επαγγελματική αποκατάσταση των αναγνωρισμένων από την Πολιτεία ως προσφύγων, των αιτούντων άσυλο και των προσωρινά διαμενόντων για λόγους ανθρωπιστικούς, ΦΕΚ Α' 140 της 25^{ης} Ιουνίου 1998, διαθέσιμο στην ιστοσελίδα www.unhcr.gr.

²⁹ Εγκύκλιος του Υπουργείου Εσωτερικών, Αρ. Πρωτ. 5401/1-261100/23.2.2008, διαθέσιμη στο www.unhcr.gr.

³⁰ Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ, Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, 20 Νοεμβρίου 1989, ΟΗΕ, Επιτομή Συμβάσεων, τόμος 1577, σελ. 3, διαθέσιμη στην ιστοσελίδα www.unhcr.gr.

³¹ Η Γερμανία ανέστειλε όλες τις επιστροφές ασυνόδευτων ανηλίκων στην Ελλάδα (με εξαίρεση τις περιπτώσεις οικογενειακής επανένωσης) βλ. Επιστολή της Ομοσπονδιακής Αστυνομίας στο Περιφερειακό Δικαστήριο της Φρανκφούρτης με ημερομηνία 29 Ιανουαρίου 2008. Οι αξιωματούχοι της Γερμανικής Κυβέρνησης έχουν δηλώσει ότι η Γερμανία θα εξετάσει ευνοϊκά το ενδεχόμενο να εφαρμόσει τη ρήτρα της κρατικής κυριαρχίας προκειμένου για εξέταση αιτημάτων ασύλου που εμπλέκουν την Ελλάδα, να αναλάβει δηλαδή την ευθύνη αιτημάτων η εξέταση των οποίων θα ενέπιπτε στην ευθύνη της Ελλάδας.

προτεραιότητα και ότι οι παρούσες συνθήκες υποδοχής για τα ασυνόδευτα ανήλικα θα αναθεωρηθούν το συντομότερο.

V. Συμπεράσματα

23. Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες χαιρετίζει τα βήματα που έγιναν από την Ελληνική Κυβέρνηση για την ενδυνάμωση του συστήματος ασύλου σύμφωνα με τις επιταγές των διεθνών και ευρωπαϊκών προτύπων. Θετικές εξελίξεις αποτελούν η ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών για την Προσωρινή Προστασία και τις Συνθήκες Υποδοχής, η έκδοση ενημερωτικού φυλλαδίου για αιτούντες άσυλο σε διάφορες γλώσσες, η δημιουργία μονάδας πληροφόρησης για τις χώρες καταγωγής, και η πάγια δέσμευση να συνεχιστεί ο διάλογος με την Ύπατη Αρμοστεία στο πλαίσιο της Άτυπης Ομάδας Εργασίας για Θέματα Ασύλου. Η Ύπατη Αρμοστεία ενθαρρύνει την Ελληνική Κυβέρνηση να συνεχίσει την προσπάθεια για τη διασφάλιση της πλήρους και αποτελεσματικής πρόσβασης των αιτούντων άσυλο στην προστασία, συμπεριλαμβανομένων και όσων επιστρέφονται σύμφωνα με τον Κανονισμό του Δουβλίνου.
24. Ωστόσο, το παρόν Σημείωμα επισημαίνει αρκετά προβλήματα που σχετίζονται με την πρόσβαση και την ποιότητα της διαδικασίας του ασύλου στην Ελλάδα. Επιπλέον, οι συνθήκες υποδοχής συνεχίζουν να υπολείπονται των διεθνών και ευρωπαϊκών προτύπων. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι αιτούντες άσυλο, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που επιστρέφονται με «Δουβλίνο», να εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν αναιτιολόγητες δυσκολίες στην καταγραφή των αιτημάτων τους και στην ικανοποιητική εξέτασή τους. Η Ύπατη Αρμοστεία ανησυχεί ότι όλοι αυτοί οι παράγοντες μαζί αυξάνουν τον κίνδυνο επαναπροώθησης.
25. Η ενδυνάμωση του ελληνικού συστήματος ασύλου ώστε να συμβαδίζει με τα διεθνή πρότυπα και το ευρωπαϊκό *κεκτημένο* στον τομέα αυτόν, είναι πρωταρχικά ευθύνη της Ελληνικής Κυβέρνησης. Ωστόσο, ως ένδειξη αλληλεγγύης και επιμερισμού της ευθύνης, και προκειμένου να διασφαλιστεί η δίκαιη και αποτελεσματική εφαρμογή του Κανονισμού του Δουβλίνου, αν ένα Κράτος-Μέλος της Ε.Ε. αντιμετωπίζει αυξημένες δυσκολίες να συμμορφωθεί με τα σχετικά πρότυπα, αυτό αποτελεί ζήτημα που θα πρέπει να απασχολεί όλα τα Κράτη-Μέλη της Ε.Ε. Η Ύπατη Αρμοστεία, λοιπόν, ενθαρρύνει τις κυβερνήσεις και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ενισχύσουν την υποστήριξή τους στην Ελλάδα για την αντιμετώπιση των υπαρχόντων δομικών και ποιοτικών ελλειμμάτων στο σύστημα και στις πρακτικές του ασύλου. Εργαλεία που μπορούν να αξιοποιηθούν προς αυτήν την κατεύθυνση περιλαμβάνουν διμερείς συνεργασίες ή «διδυμοποιήσεις», ενισχυμένους πόρους από την Ε.Ε. για προγράμματα στον τομέα του ασύλου στην Ελλάδα και συγκεκριμένους διακανονισμούς για τον επιμερισμό της ευθύνης ενόψει της κατάστασης που αντιμετωπίζει αυτήν την περίοδο η Ελλάδα.
26. Λαμβάνοντας υπόψη τις υποχρεώσεις των κρατών-μελών της Ε.Ε. για τη διασφάλιση της πρόσβασης σε δίκαιη και αποτελεσματική διαδικασία ασύλου, συμπεριλαμβανομένων και των περιπτώσεων που υπάγονται στον Κανονισμό του Δουβλίνου, η Ύπατη Αρμοστεία συμβουλεύει τις Κυβερνήσεις να μην επιστρέφουν αιτούντες άσυλο στην Ελλάδα κατ' εφαρμογήν του Κανονισμού του Δουβλίνου μέχρι νεωτέρας οδηγίας. Η Ύπατη Αρμοστεία συστήνει στις Κυβερνήσεις να κάνουν χρήση του Άρθρου 3 (2) του Κανονισμού του Δουβλίνου που επιτρέπει στα Κράτη να εξετάσουν αιτήματα ασύλου που έχουν κατατεθεί στην Επικράτειά τους ακόμα και αν δεν είναι δική τους ευθύνη, σύμφωνα με τα κριτήρια του Κανονισμού του Δουβλίνου.
27. Η Ύπατη Αρμοστεία θα αναθεωρήσει την παρούσα θέση σε συνάρτηση με την πρόοδο που θα σημειώσει η Ελληνική Κυβέρνηση στη βελτίωση του συστήματος ασύλου. Ο Οργανισμός εμμένει στη δέσμευσή του να συνεχίσει να υποστηρίζει την Ελληνική Κυβέρνηση στην προσπάθεια

αναβάθμισης του συστήματος ασύλου σε επίπεδα ανάλογα των σχετικών διεθνών προτύπων, του ευρωπαϊκού *κεκτημένου* και των καλών πρακτικών.

Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες
15 Απριλίου 2008